

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Tento projekt je financován z ESF (<http://www.esfcr.cz/>) prostřednictvím OP VVV (<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy-1/op-vvv>).

Výzva č. 02_17_047 pro Místní akční plány rozvoje vzdělávání II

Agregovaný popis potřeb škol za území SO ORP Děčín

červen 2019

MAP II pro SO ORP Děčín

Číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008611

V Ústí nad Labem, dne 26. 6. 2019

.....
Hana Blažková
Hlavní manažerka a koordinátorka projektu

MAS Labské skály, z.s. ve spolupráci se Statutárním městem Děčín

1	ÚVOD	3
2	MATEŘSKÉ ŠKOLY	3
2.1	Čtenářská pregramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte	4
2.2	Matematická pregramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte.....	5
2.3	Rozvoj potenciálu každého dítěte v jiných oblastech – Inkluze	7
2.4	Rozvoj potenciálu každého dítěte v jiných oblastech – Digitální gramotnost.....	8
2.5	Rozvoj potenciálu každého dítěte v jiných oblastech – Doplnující	9
2.6	Další témata dalších potřeb rozvoje škol.....	10
3	ZÁKLADNÍ ŠKOLY.....	12
3.1	Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka	12
3.2	Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka	14
3.3	Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech – Inkluze.....	15
3.4	Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech – Digitální gramotnost	17
3.5	Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech – Doplnující	18
3.6	Další témata dalších potřeb rozvoje škol.....	20
4	ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY	22
4.1	Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka	22
4.2	Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka	23
4.3	Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech – Specifika vzdělávání v ZUŠ	23
4.4	Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech – Doplnující	24
4.5	Další témata dalších potřeb rozvoje škol.....	25
5	POTŘEBY DLE PRACOVNÍCH SKUPIN MAP II:	26
6	ZÁVĚR.....	28

1 ÚVOD

V rámci podaktivity 2.7 – Podpora škol v plánování, vypracovala každá škola vlastní Sebereflexi školy/Popis potřeb. Tato aktivita, vzhledem k svému rozsahu a náročné přípravě, byla realizována od ledna 2019 do března 2019, poté byly tyto materiály shromážděny realizačním týmem MAP II (dále jen „RT“), který následně zahájil práci na tomto dokumentu.

Tvorba agregovaného výstupu byla jednou z největších výzev v rámci tvorby a aktualizace analytické části MAP. Důvodem jsou specifika šetřeného území a jednotlivých škol, jako je skladba a počty žáků, velikost pedagogického sboru, typ a zaměření dané školy, míra spolupráce se zřizovatelem, vybavenost apod. Vzhledem k těmto faktorům se jedná v rámci každé školy o velice unikátní informace. Na následujících stranách jsou představeny především společné prvky, které lze v rámci agregovaného výstupu aplikovat na většinu území SO ORP Děčín se zohledněním některých význačných specifik, úspěchů a potřeb jednotlivých škol. Tento dokument slouží pro další diskuzi v rámci aktualizace analytické části, definicí priorit, problémů a potřeb.

2 MATEŘSKÉ ŠKOLY

V rámci území SO ORP Děčín se zapojilo 35 MŠ (dle IZO) z celkových 36 škol zapojených v projektu SO ORP Děčín. Školy vypracovávaly sebereflexi v tématech:

- 1) Čtenářská pregramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte
- 2) Matematická pregramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte
- 3) Rozvoj potenciálu každého dítěte v jiných oblastech – Inkluze
- 4) Rozvoj potenciálu každého dítěte v jiných oblastech – Digitální gramotnost
- 5) Rozvoj potenciálu každého dítěte v jiných oblastech – Doplnující
- 6) Další témata dalších potřeb rozvoje škol

Se zodpovězením následujících otázek:

- 1) Co proběhlo dobře?
- 2) V čem byly školy úspěšné?
- 3) V čem by se mohly zlepšit?
- 4) V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

V pracovních listech byl vyhrazen prostor pro další informace k danému tématu a prostor pro poznámky člena RT, který v rámci tvorby sebereflexe školy případně asistoval. Získané informace z území odpovídají pestré skladbě typů jednotlivých zařízení, tj. samostatné MŠ, MŠ sloučené se ZŠ, školy v rurálním prostoru, školy ve městech, soukromé, speciální nebo lesní mateřské školy. Některé informace velice specifické pro jednotlivé školy nebylo možné agregovat, nicméně s nimi bude dále pracováno v rámci jednání RT a pracovních skupin MAP II (dále jen „PS“).

2.1 Čtenářská pregramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte

2.1.1 Co proběhlo dobře?

Téměř všechny mateřské školy v regionu spolupracují s místní knihovnou v lokalitě jejich působnosti, případně spolupracují s městskou knihovnou v Děčíně. Tato spolupráce spočívá především v navštěvování tematických přednášek, besed, pohádek, sezení s autory a výběru vhodných knih ke vzdělávacím tématům i relaxaci. V rámci MŠ je téma čtenářské pregramotnosti rovněž rozvíjeno v rámci dramatizace pohádek a návštěvy divadel. Dětem je předčítáno z pohádkových knih, v rámci logopedické prevence je pracováno s obrazovým materiálem, texty, obrázkovým čtením a dalším materiálem. V rámci realizace projektů zjednodušeného vykazování (Šablony I) proběhlo DVPP v tématu čtenářské gramotnosti a logopedické prevence. Některé školy přímo spolupracují s logopedickým preventistou.

Vybavenost je ve školách poměrně dobrá, daří se obstarávat nové knihy, encyklopedie i leporela, školy disponují kvalitními didaktickými pomůckami i výukovými programy. Některé školy disponují dobrou technickou vybaveností a využívají interaktivní tabule pro zpestření výukové činnosti. Pozitivní je zapojení škol z území do projektů, např. Školka čte dětem, Jak se vyrábějí knížky, Noc s Andersenem apod. Spolupráce probíhá dobře dle možností jednotlivých mateřských škol jak mezi MŠ v rámci výměny zkušeností, tak s SPC Děčín v rámci logopedické supervize a základními školami v návaznosti na další vzdělávání dětí. Do činnosti MŠ jsou rovněž zapojeni rodiče, případně další osoby v rámci dané lokality (hasiči, senioři – předčítání pohádek). Obecně lze soudit, že čtenářská pregramotnost je v MŠ vhodně implementována do výchovně vzdělávacího procesu.

2.1.2 V čem byly školy úspěšné?

Školám se daří dosahovat úspěchů v již zmíněné spolupráci s rodiči (zapojení do čtení v MŠ, pořádání odborných přednášek pro rodiče – např. Přechod žáka z MŠ do ZŠ, Přípravenost dětí ke školní docházce. V rámci MŠ se daří úspěšně realizovat logopedickou prevenci a rozvíjet slovní zásobu u dětí s problémy řeči. V rámci realizace Šablon MŠ získaly rovněž mnoho námětů a inspirace pro individuální i skupinové práce s dětmi. Úspěšná je rovněž účast na soutěžích (např. tvorba leporel) a dalších aktivit (např. Tvoříme si příběhy – tvorba vlastní knihy, pořádání divadelních představení, zapojení se do aktivit v obci – koledy, zpívání apod.). Jak bylo výše zmíněno, kromě motivace dětí se daří aktivizovat i rodiče, aby četli dětem doma. Některé MŠ pro tyto aktivity půjčují vybrané knihy rodičům domů.

Rovněž je kladně hodnoceno zavádění specifických metod – např. práce s emocemi (Emušáci), obrázkové čtení, prvky Montessori výuky a SFUMATO. Vzdělávání je pro děti zábavnější a přínosnější, děti rády poslouchají příběhy na pokračování, projevují zájem o knihy a o předčítání. Mateřské školy úspěšně připravují děti na plynulý přechod do základní školy, rozvíjejí tak spolupráci mezi MŠ a ZŠ a zajišťují výměnu informací.

2.1.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

Ačkoliv je situace v rámci čtenářské pregramotnosti ve většině mateřských škol dobrá, byly v diskuzi s aktéry předškolního vzdělávání identifikovány slabší oblasti, skýtající potenciál dalšího rozvoje. Jedná se o aktualizaci a rozšiřování didaktického materiálu, pokračování ve školení a obecně využívání možností dalšího vzdělávání (vzhledem k neustálému vývoji bude vždy aktuální). Potenciál je ve využití

např. kooperativního učení (starší děti učí mladší) a ve větším zaměření na logopedickou prevenci. V tématu zapojení rodičů rovněž uvedlo více škol, že vnímá prostor pro zlepšení. Samotná míra spolupráce a zapojení rodičů se liší ročník od ročníku, jelikož samotná spolupráce z větší části záleží na ochotě rodiče spolupracovat, což někdy nelze ze strany MŠ ovlivnit. Další možností je zapojení dědečků a babiček, případně navázání spolupráce s domovy seniorů. Pro zpestření výuky se nabízí využití různých technologií, interaktivních tabulí a výukového softwaru, ale také rozšíření dramatizace a častější návštěvy divadel, muzeí a knihoven. V rámci spolupráce se nabízí zlepšení výměny zkušeností mezi školami, rozšíření spolupráce s dalšími institucemi.

2.1.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Hlavním problémem bránící dalšímu zlepšení jsou finance na pořízení nadstandardních pomůcek pro pokročilejší a nadané děti, dále na zapojení expertů do činnosti MŠ (např. externí logoped, psycholog), značná finanční náročnost materiálu, ICT vybavení, kvalitních lektorů DVPP a problematické zajištění dopravy pro výjezdy s dětmi. Právě drahá a komplikovaná doprava značně limituje spolupráci odlehlejších škol s knihovnou, muzeem a divadlem v Děčíně, o kterou mají školy v území velký zájem. V rámci sdílení dobré praxe by školy uvítaly možnost návštěvy dalších MŠ, jak danou problematiku řeší v rámci jiných zařízení, jak např. motivují rodiče k zapojení se do aktivit školy apod. Některé školy by potřebovaly pomoci s realizací vlastních projektů s dětmi – např. tvorba vlastních knih a papíru, ilustrací, apod.

2.1.5 Další informace a postřehy k tématu

Doporučení workshopů od jednotlivých MŠ v tématu čtenářské pregramotnosti:

- Prstová říkadla – Bc. Andrea Čížková,
- Jak správně předčítat dětem v MŠ – Mgr. Markéta Světlíková,
- workshop Mgr. Evy Svobodové – praktická ukázka práce s dětmi,
- workshop Mgr. Hanky Švejdové – Musíme to prozkoumat.

Knihrátky – kniha zaměřena na předčtenářskou gramotnost – návody pro pedagogy, jak pracovat ve škole s knihou.

2.2 Matematická pregramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte

2.2.1 Co proběhlo dobře?

V území dobře probíhá realizace kurzů DVPP – školení pedagogů v rámci matematické pregramotnosti a zavádění nových metod ze školení a hospitací, např. Hejného metoda pro MŠ. Matematická pregramotnost je u dětí rozvíjena kreativními formami, názornou a prožitkovou výukou – rozvoj číselných řad, nákupy a základy finanční gramotnosti, porozumění geometrickým pojmům, vystřihávání a skládání papíru, využití stavebnice Kapla, grafické napodobování symbolů, tvarů a čísel. Jsou využívány různé pracovní listy a výuka je zpestřena zapojením IT. K těmto činnostem se váže např. rozvoj jemné motoriky, samostatné uvažování, spolupráce při činnostech apod., je tedy poměrně obtížné vymezit jednotné aktivity, které v rámci MŠ probíhají dobře.

Opět jako v případě ČG je většina škol dobře vybavena didaktickými pomůckami, některá zařízení již pracují s nadstandardním vybavením pro rozvoj dětí nad rámec běžné činnosti MŠ (např. využitím Montessori pomůcek). Zvláštní pozornost a individuální přístup je věnován předškolákům, v tomto tématu MŠ dle svých možností spolupracují se základními školami. V tématu spolupráce MŠ rovněž spolupracují mezi sebou a vyměňují si zkušenosti, některé MŠ navazují dílčí spolupráci s dalšími organizacemi, jako je Menza ČR a Demosthenes Ústí nad Labem.

2.2.2 V čem byly školy úspěšné?

Vzhledem k provázanosti matematické pregramotnosti lze považovat za úspěch obecnou implementaci tohoto tématu do běžné a vzdělávací činnosti v MŠ. Vedení škol soudí, že se v rámci povinného předškolního vzdělávání daří připravit předškoláky na přechod do ZŠ. Úspěšně se daří zajistit nové pomůcky, stavebnice a školit personál pro efektivní práci s těmito novinkami. V mateřských školách je v různé míře využívána IT technika (interaktivní tabule, výukové programy, Bee-boti). Rovněž se daří úspěšně individualizovat výuku a vyměňovat zkušenosti v rámci lokálně blízkých MŠ.

2.2.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

Většina škol v území nevnímá konkrétní prostor nebo zásadní téma pro zlepšení. Vedení škol však doplňuje, že je vždy co zlepšovat, záleží však na stavu konkrétního dítěte. Jisté rezervy byly identifikovány v didaktickém vedení – realizace více školení DVPP a sdílení zkušeností v území. Opět se nabízí možnosti dalších a nových metod (kooperativní učení), pořízení nadstandardních a názorných pomůcek pro výuku. I v MŠ vyvstává otázka, jak pracovat s nadaným dítětem, jelikož se s tímto tématem doposud prakticky setkalo pouze několik škol v území.

Problematická je spolupráce s rodiči, kteří se dětem nevěnují, děti poté zaostávají, což se projevuje těžším přestupem na základní školu. Vzhledem k moderním trendům některé školy vidí možnosti zpestření výuky rozšířením ICT pomůcek a technologií. Nutno však podotknout, že se jedná pouze o menšinu škol v území, většina škol nevidí v rozvoji ICT prioritu rozvoje dítěte v MŠ – děti nemají jemnou motoriku, neumí správně mluvit, nebo se pohybovat apod.

2.2.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

V souvislosti na výše uvedené informace lze identifikovat pouze několik oblastí, ve kterých by MŠ uvítaly pomoc. Jedná se o finanční zajištění materiálu a nadstandardních pomůcek (především stavebnice a ICT technologie), dále realizace více DVPP (např. téma nadaných dětí) a zprostředkování aktivit na sdílení zkušeností (vzájemné setkávání, hospitace, výměnné stáže). Některé MŠ by uvítaly metodickou podporu (nikoliv jen kontrolní činnost) ze strany ČŠI, která koncentruje množství informací, zkušeností a dobré praxe ze škol z území i z celého území České republiky. Vzhledem k narůstajícím počtům dětí se SVP v MŠ by školy uvítaly systémovou změnu snížení počtu dětí ve třídách pro zajištění plné péče a kvalitního rozvoje všech dětí v MŠ.

2.2.5 Další informace a postřehy k tématu

- Oblast matematické pregramotnosti je obtížně definovatelná, jelikož její prvky prostupují celou řadu činností realizovaných v MŠ, jako je například orientace v prostoru a chápání posloupností.
- Využití databáze Pinterest – mnoho inspirace pro tvorbu vlastních materiálů a práce s dětmi.

2.3 Rozvoj potenciálu každého dítěte v jiných oblastech – Inkluze

2.3.1 Co proběhlo dobře?

Inkluzivní vzdělávání ve většině MŠ není problém, všechny děti se daří integrovat do kolektivu, zapojení asistentů do činnosti MŠ nebývá problémové, některé školy využívají speciálního pedagoga i školního psychologa. Spolupráci s SPC Děčín si MŠ v regionu pochvalují (vzájemná komunikace, diagnostika dětí), rovněž zapojení škol do projektů jako je Inkluze do škol, Škola pro všechny, APIV B je hodnoceno velmi kladně. Dochází k utužování spolupráce mezi MŠ a ZŠ v rámci přenosu informací spolu s přestupy dětí s PO a navazování spolupráce s i dalšími organizacemi – Demosthenes Ústí nad Labem, Tamtam Liberec.

2.3.2 V čem byly školy úspěšné?

Mateřským školám se úspěšně daří začleňovat všechny děti do kolektivu na základě doporučení SPC. Probíhá školení zaměstnanců, DVPP, do činnosti MŠ jsou úspěšně zapojující asistenti pedagoga. Jsou včasné rozpoznávány potíže dětí a je zajišťováno odborné šetření. Školy identifikují úspěchy v pomoci rodičům (i cizincům), kteří jsou ochotni ke vzájemné spolupráci. MŠ se daří vybavovat pomůckami dle potřeb dětí. Hezkým úspěchem je realizace programu Maxík pro minimalizaci problémů dětí a rozvoj spolupráce jednotlivých MŠ se ZŠ. Školám se daří vést děti k vzájemné toleranci, pomoci slabším a k porozumění.

2.3.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

Pro mateřské školy bylo v rámci šetření obtížné nalézt v rámci sebereflexe prostor pro zlepšení v tomto tématu. V mnoha případech nelze nalézt zásadní opatření pro zlepšení, jedná se spíše o pokračování v postupném procesu rozvoje inkluze a realizaci drobných změn. Vzhledem k aktuálnosti tématu se nabízí využívání dalších DVPP pro zlepšení kvalifikovanosti pedagogů, případně realizace dalšího vzdělávání všech pracovníků MŠ. Prostor je v práci s nadanými dětmi, jak nadané děti identifikovat, jak s nimi pracovat a jak je rozvíjet. V některých případech by MŠ chtěly zlepšit komunikaci s rodiči, především s rodiči dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

2.3.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Školy by potřebovaly prostřednictvím systémové změny snížit byrokratickou a administrativní zátěž, která spolu se zavedením inkluzivního vzdělávání značně narostla. Některé školy v území by uvítaly zlepšení spolupráce s PPP a SPC, jelikož vzhledem k fyzické vzdálenosti probíhají konzultace často pouze telefonicky nebo písemně. Rozhodně by situaci pomohlo zmenšit počet dětí ve třídách, zlepšil by se tak individuální přístup k dětem, byl by umožněn lepší rozvoj nadaných dětí. Některé MŠ identifikují problém v rámci pracovních smluv asistentů pedagoga – po zlepšení výsledků dítěte dochází ke krácení úvazku nebo papírové nepotřebnosti asistenta, ačkoliv ve skutečnosti dítě se SVP vyžaduje zvýšenou péči neustále. V rámci činnosti asistentů by pomohla realizace dalšího vzdělávání, jelikož často asistenti nejsou po absolvování úvodního kurzu zcela připraveni vykonávat svou činnost. V tématu personálních kapacit by na mnoha MŠ rovněž pomohlo zapojení speciálního pedagoga, logopeda, psychologa nebo odborníka na inkluzi. Realizace DVPP – nadané děti, praktické ukázky, náslechy, jak pracovat s konkrétním postižením, zvláště pokud se jedná o dítě s vyšším stupněm PO. V souvislosti se zavedením povinného předškolního vzdělávání vznikají problémy s platbami nákladů

na vzdělávání ze strany rodičů, MŠ nemá možnosti, jak takové situace řešit. Na rozdíl od ZŠ není v území dotační program pro obědy v MŠ. Některým MŠ v území by pomohlo vyřešit bezbariérovost.

2.3.5 Další informace a postřehy k tématu

- Část mateřských škol v regionu inkluzi doposud zcela nepocítila, jelikož u nich doposud nebylo vzděláváno dítě se znevýhodněním či jinými specifiky.
- Potenciál vytvoření pozice sdíleného speciálního pedagoga v rámci území.
- Osvětová činnost v tématu inkluze není v území dostatečná. Inkluze není v ČR stále připravena a dochází k omezování speciálních škol – budoucí problém, který hrozí postupnou degradací vzdělávacího procesu.

2.4 Rozvoj potenciálu každého dítěte v jiných oblastech – Digitální gramotnost

2.4.1 Co proběhlo dobře?

V rámci rozvoje digitálních kompetencí v rámci mateřských škol je situace velice rozdílná z důvodu neexistující jednotné koncepce, podle které by se měly MŠ řídit. Některé MŠ s dětmi jejich kompetence přímo rozvíjejí, jiné ICT techniku využívají pouze pro zpestření výuky, další vidí prioritu vzdělávání v MŠ v jiných činnostech, a tak digitální gramotnost příliš nerozvíjejí. Obecně lze soudit, že v rámci regionu probíhá dobře doplňování MŠ moderními technologiemi a jejich implementace do výchovně vzdělávacího procesu v MŠ (interaktivní tabule, Bee-boty, výukové programy, vybavení pro pedagogy a konektivita budov). V této oblasti školy využívají možnosti projektů zjednodušeného vykazování – Šablon, pro pořízení potřebného vybavení a proškolení personálu. Dobře probíhá spolupráce a výměna zkušeností mezi jednotlivými MŠ i směrem k ZŠ.

2.4.2 V čem byly školy úspěšné?

Jako hlavní úspěchy považují MŠ pořízení a vybavení pomůcek, které jsou ve většině případů velice finančně náročné, jako jsou již zmíněné interaktivní tabule, projektory, tablety, Bee-boty, Tribbox apod. Školám se daří cestou digitálních technologií v dětech vzbuzovat zájem, a tak je zábavnou formou vzdělávat i v rámci jiných kompetencí. Kladně je hodnocena webová prezentace a elektronizace chodu MŠ (plány, hodnocení, komunikace).

2.4.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

Jedná se především o aktualizaci hardwaru a softwaru (velká finanční náročnost), vzhledem velice rychlému zastarávání těchto pomůcek. V rámci některých škol je uvažováno rozšíření vybavení o další technologie (interaktivní tabule do každé třídy, projektory, tablety pro děti, notebooky pro pedagogy, nebo již zmiňované Bee-boty) a nové výukové programy. Zlepšení je nasnadě i u školení pedagogů a školního personálu obecně k efektivnímu využívání digitálních pomůcek. Možnosti jsou i v propojení digitálních technologií s praktickou výukou v přírodě.

2.4.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Školy potřebují pomoci především se zajištěním financování rozvoje této oblasti. Veškeré aktualizace a doplňování vybavení s sebou nese značnou finanční zátěž. Jedná o zafinancování potřeb již zmíněných v předchozích podotázkách. Vzhledem k nepřebornému množství nabídek výukových programů by pomohlo sdílení praxe, co se jiným MŠ již osvědčilo a co naopak nefunguje. Zároveň zvýšit motivaci pedagogů s těmito pomůckami pracovat, dále se nabízí zapojení externího pracovníka, případně studenta pro rozvoj digitální gramotnosti v MŠ.

2.4.5 Další informace a postřehy k tématu

- Školy nevnímají rozvoj této oblasti jako prioritní – děti neumí mluvit, chovat se apod. – priority výchovně vzdělávacího procesu.
- Oblast digitální gramotnosti je vnímána především jako zpestření výuky.
- Velký úspěch měla návštěva „Sférického kina“.
- Zajímavost v rámci jedné MŠ – děti mají zákaz nosit do MŠ tablety, telefony a podobně (ukotveno ve Školním řádu se souhlasem rodičů).

2.5 Rozvoj potenciálu každého dítěte v jiných oblastech – Doplnující

2.5.1 Co proběhlo dobře?

Celková realizace projektů Šablon je mateřskými školami hodnocena jako velký přínos, a to především v oblasti personální podpory, DVPP a sdílení zkušeností prostřednictvím vzájemných návštěv. Díky šablonám byly rozšířeny možnosti individuální práce s dětmi ohrožených školním neúspěchem, proběhla odborná setkávání s rodiči dětí v MŠ (pozorujeme nárůst zájmu o tyto aktivity ze strany rodičů). Dobře proběhly semináře logopedické prevence, kurzy osobnostně – sociálního rozvoje, kurzy logopedického asistenta, seminář „Pohybové hry pro (nejen) neklidné děti“ a polytechnická výchova v praxi. Lze soudit, že projekty zjednodušeného vykazování Šablony I a II byly a jsou pro MŠ obrovským metodickým, personálním a finančním přínosem.

2.5.2 V čem byly školy úspěšné?

Z obecného hlediska byly školy úspěšné v rámci přípravy, realizace, plnění indikátorů a úspěšného ukončení projektů (pokud již byl projekt v dané MŠ ukončen). V rámci realizace jednotlivých šablon si školy úspěšně vyzkoušely aplikace chůvy a asistentů do provozu, byly pořízeny pomůcky a materiál pro práci s dětmi. Podařilo se zintenzivnit spolupráci se ZŠ díky možnosti placených hospitací a setkávání. Díky šabloně ke spolupráci s rodiči byly navázány úzké kontakty s rodiči dětí. Kurzy DVPP umožnily lepší péči o specifické skupiny dětí – kurz „Jak pracovat s dětmi od 2 let“, kurz logopedického asistenta. Díky realizaci šablon školy pozorují rozvoj individuálních schopností každého dítěte, zručnosti, pohybových aktivit a chování, získané zkušenosti jsou aplikovány do každodenní práce s dětmi.

2.5.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

V návaznosti na pokračování projektů OP VVV Šablon se školy zaměřují na slabé oblasti, které vzešly z šetření, které v rámci těchto projektů vyplňovaly. V rámci MŠ se často jedná o oblasti

polytechnického vzdělávání, podpory kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí, environmentální výchovy a osobnostního rozvoje. Školy by uvítaly možnost absolvování dalších DVPP (specifické na školách vzhledem k personálnímu obsazení), personální podpory a pokračování, resp. rozšiřování spolupráce s odborníky a dalšími subjekty vzdělávání. Velmi atraktivní je využití podpory projektových dnů, exkurzí a tematických setkání. V rámci přípravy projektu se vedení škol primárně zaměřuje právě na slabé stránky, aby měla realizace projektu jasný přínos.

2.5.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Hlavní oblastí pomoci MŠ v tomto tématu by bylo snížení administrativní zátěže při přípravě i realizaci těchto projektů. Některé MŠ by uvítaly pomoc při tvorbě žádosti a nastavování projektu. Vzhledem k množství nabídek kurzů DVPP, by pomohlo sdílení zkušeností – které kurzy se skutečně osvědčují a jsou tak pro MŠ přínosem. V rámci personální podpory se občas vyskytuje problém fyzického zajištění dané pozice po celou dobu trvání projektu.

2.5.5 Další informace a postřehy k tématu

- Některé MŠ projekty Šablon v území doposud nerealizovaly.

2.6 Další témata dalších potřeb rozvoje škol

2.6.1 Co proběhlo dobře?

V rámci investičních potřeb poměrně dobře probíhá spolupráce mezi školami a zřizovateli. Daří se postupně zlepšovat technický stav budov, probíhají rekonstrukce tříd a hygienických zařízení. Probíhají i drobnější investice např. do herních prvků. Materiální vybavení škol je hodnoceno většinou jako dobré.

V rámci dalších potřeb se školám většinou daří úspěšně udržovat kvalifikovaný pedagogický sbor a naplňovat kapacitu školy. Dobře probíhá spolupráce v rámci projektů jako je MAP II pro SO ORP Děčín, Inkluze do škol, Škola pro všechny atd., ale i s ostatními subjekty – Poradna pro integraci (v Ústí nad Labem), PPP, SPC, MAS, ÚP, se ZŠ a MŠ v regionu.

2.6.2 V čem byly školy úspěšné?

Za největší úspěch MŠ považují, když od nich odchází dítě dostatečně připravené na vzdělávání v ZŠ. Úspěchy škol investičního charakteru vyplývají z nastavení spolupráce se zřizovatelem, viz předchozí otázky. Dochází k postupným rekonstrukcím a řešení bezbariérovosti budov škol včetně zahrad a přilehlých prostor. Úspěchy MŠ jsou velice individuální a jsou podmíněny specifiky jednotlivých zařízení. Vesměs se školám daří nastavovat příjemné a pozitivní klima ve škole i jednotlivých třídách. To souvisí s efektivním řešením personálních změn a motivací pedagogů k dalšímu vzdělávání a sdílení svých zkušeností. Spolupráce je pro MŠ klíčová a je převážně hodnocena kladně, a to jak s dalšími subjekty (ZŠ, SPC apod.), tak s rodiči dětí. Školy se aktivně účastní komunitního života v obcích, podílejí se na kulturních akcích a besídkách nebo je přímo pořádají.

2.6.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

Možnosti zlepšení se týkají především investičních záležitostí a stavu budov. Ve spolupráci se zřizovatelem zajistit finanční zajištění těchto opatření, dále řešení bezbariérovosti a bezpečnosti zařízení. Rovněž zajištění kvalitního vybavení MŠ (nejen stav budov, ale také stav nábytku, pomůcek apod.). Postupné zlepšování školního klimatu, kde cítí vedení škol potřebu. Prostor pro zlepšení je také v rámci přijímání dvouletých dětí (některé MŠ nejsou materiálně ani personálně zajištěny pro přijímání těchto dětí). Spolupráce s okolními subjekty může být vždy o něco lepší a školy by ji rády prohlubovaly, stejně jako zapojení rodičů a širší veřejnosti do aktivit školy. Možnosti jsou rovněž v zavádění nových a atraktivních výukových metod.

2.6.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

V rámci investičních opatření je největším limitem nedostatek financí, tedy hlavní potřeba škol v tomto tématu je pomoc s finančním zajištěním, vyhledáním možných zdrojů financí a přípravě konkrétních projektů. U malých škol jsou rovněž problémem finance na platy zaměstnanců. Pomohlo by ujasnění, jakou funkci by měl ředitel školy zastávat, zda vzdělávací, nebo manažerskou. V současné době ředitelé zastávají obě tyto funkce, v případě malých škol i více. Vedení škol by pomohla možnost zaměstnat pomocný personál, což je opět otázka finančního zajištění takových pozic, dále chybí speciální pedagogové, psychologové apod. Rozšířit možnosti sdílení dobré praxe, mít možnosti a více času se podívat do jiných škol, jak řeší danou problematiku jinde. Snížit počet dětí ve třídě pro zlepšení individuálního přístupu k potřebám dětí. Pomoci zajistit dopravu školám mimo město Děčín na kulturní a sportovní akce, do muzea, divadel apod.

Lze shrnout, že kromě rozvoje spolupráce je příčina těchto potřeb v systémových změnách týkající se snížení počtu dětí ve třídách a změny financování. Každá finanční pomoc je pro školy přínosem ke zlepšení a vytvoření vhodných podmínek.

2.6.5 Další informace a postřehy k tématu

- V rámci některých škol dochází k rozvoji základů cizího jazyka.
- Realizace klidových zón a tematických koutků.
- DVPP založené na praxi, nikoliv jen na teorii.

3 ZÁKLADNÍ ŠKOLY

V rámci území SO ORP Děčín se zapojilo 27 ZŠ (dle IZO) z celkových 28 škol zapojených v projektu MAP II pro SO ORP Děčín. Školy vypracovávaly sebereflexi v tématech:

- 1) Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka
- 2) Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka
- 3) Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech – Inkluze
- 4) Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech – Digitální gramotnost
- 5) Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech – Doplnující
- 6) Další témata dalších potřeb rozvoje škol

Se zodpovězením následujících otázek:

- 1) Co proběhlo dobře?
- 2) V čem byly školy úspěšné?
- 3) V čem by se mohly zlepšit?
- 4) V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

V pracovních listech byl vyhrazen prostor pro další informace k danému tématu a prostor pro poznámky člena RT, který v rámci tvorby sebereflexe škole případně asistoval. Získané informace z území odpovídají pestré skladbě typů jednotlivých zařízení, tj. samostatné ZŠ, ZŠ sloučené s MŠ, školy v rurálním prostoru, školy ve městech, soukromé nebo speciální ZŠ. Některé informace velice specifické pro jednotlivé školy nebylo možné agregovat, nicméně s nimi bude dále pracováno v rámci jednání RT a pracovních skupin MAP II (dále jen „PS“).

3.1 Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

3.1.1 Co proběhlo dobře?

V tématu čtenářské gramotnosti většina škol na tuto otázku uvedla realizaci Šablon I. Jednalo se především o další vzdělávání pedagogických pracovníků, navazování spolupráce, realizaci čtenářských klubů a zlepšení vybavenosti školy. Velice dobře v území probíhá rovněž spolupráce škol s knihovnami. Centrum těchto aktivit je především městská knihovna v Děčíně, kam školy vyjíždějí s žáky v rámci exkurzí, besed se spisovateli a ilustrátory, autorského čtení apod. Některé školy rovněž využívají služby a aktivity knihoven v dané lokalitě, dále knihovny a muzea v Ústí nad Labem, městského divadla Děčín, případně dalších externích subjektů. V rámci realizace DVPP některé školy navazují spolupráci s pedagogickou fakultou UJEP. V této oblasti rovněž dobře probíhá využívání učitelských a žákovských knihoven a knihovniček. Nejen díky Šablonám školy udržují aktuálnost obsažených titulů, ať už encyklopedií či beletrie. Některé školy si rovněž pochvalují zavádění nových metod v rámci čtenářské gramotnosti, jedná se především o metodu SFUMATO, Tichého čtení, metod kritického myšlení a scénického čtení. V zavádění a zlepšování těchto metod si některé školy pochvalovaly vnitřní spolupráci pedagogů. Dobře hodnoceny jsou rovněž intervence v rámci podpůrných opatření, téma logopedie a doučování žáků. Některé školy jsou zapojeny do dalších projektů s tematikou čtenářské gramotnosti (Souboj čtenářů, celé Česko čte dětem, projekt Mít svět přečtený). Obecně vzhledem

k množství probíhajících aktivit je vnímáno zlepšování práce s knihou a zvyšování motivace žáků ke čtení. Hezkým specifickým některých škol je spolupráce s MŠ, kam chodí žáci ZŠ předčítat malým dětem pohádky.

3.1.2 V čem byly školy úspěšné?

Většina škol považuje čtenářskou gramotnost za silnou stránku své školy. V tomto tématu byla často opět uváděna úspěšná realizace projektů zjednodušeného vykazování Šablon I (OP VVV), a to především v rámci DVPP a navazování vzájemné spolupráce. Úspěšně narůstá kvalifikovanost pedagogických pracovníků a zavádění metod uvedených v předchozí otázce. Některé školy tyto opatření realizují i z vlastních, resp. jiných prostředků, než jsou Šablony. Dále se daří školám pořizovat aktuální a kvalitní pomůcky (vč. knih), děti si tak mohou půjčovat knihy k četbě domů. Rovněž je považován za přínosný provoz čtenářských klubů, dílen a kroužků.

Jedním z největších úspěchů škol v území je postupné zvyšování zájmu žáků o četbu, a to především na prvním stupni. Žáci jsou motivováni prostřednictvím pestrých činností s knihou – např. prostřednictvím činnosti školní žákovské redakce a školního rozhlasu, dále podporou tvorby žákovských projektů a účasti na soutěžích. Školy v regionu jsou velmi hrdé na úspěchy svých žáků v soutěžích, a to jak v okresních, krajských, dokonce v celorepublikových kolech.

3.1.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

I přes postupné zlepšování školy vnímají prostor pro zlepšení stále v tématu práce žáka s knihou, a z toho vyplývajícího čtení s porozuměním, kritického myšlení, rozboru textů, práce s informacemi, rétoriky a aplikace metod čtenářské gramotnosti napříč dalšími předměty. I přes informace, že se školám daří obnovovat jejich knižní fond, je tato potřeba stále aktuální, podobně jako potřeba DVPP, jelikož neustále vznikají nové informace, metody a přístupy rozvoje čtenářské gramotnosti. Značný prostor je shledáván především v rámci druhého stupně základních škol, kde je motivace a zaujetí žáků k četbě mnohem obtížnější než na prvním stupni. S tímto problémem je provázána spolupráce s rodiči, kteří nemají o toto téma zájem a domácí přípravu svého dítěte mnohdy zanedbávají.

Zlepšení je možné i rozšířením pedagogických sborů pro větší individualizaci výuky a sjednocení názorové rozdílnosti pedagogického sboru, jak k čtenářské gramotnosti přistupovat. Rovněž je v rámci některých škol prostor pro zlepšení vlastního sebehodnocení pedagogů, ale i žáků.

Potenciál se skýtá i ve využití informačních technologií v této oblasti, např. využitím adekvátního softwaru nebo čteček. Velkým tématem napříč všemi oblastmi sebereflexe škol je vzájemná spolupráce a sdílení praxe, v území je identifikován značný zájem o společná setkávání. A samozřejmě školy chtějí pokračovat a rozšiřovat to, co se osvědčuje a v čem mají úspěchy, jako je účast na soutěžích, nebo obnovení aktivit, které již nejsou v regionu realizovány (např. Řečnické soutěže).

3.1.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Nevíce škol v území by potřebovalo pomoci s materiálně-technickým zajištěním (případně obnovou a aktualizací) rozvoje čtenářské gramotnosti. Chybí finance na knihy a vybavení do škol, dále na notebooky a další technologie pro pedagogy. Na nákup knih některé školy využívají prostředky z podpůrných opatření. K rozvoji realizace by rovněž pomohlo více DVPP, zde mimo financí je problémem značná přesycenost nabízených kurzů s nejasným obsahem (krátký popis kurzu ne vždy

odpovídá realitě), rovněž je málo kvalitních a cenově dostupných lektorů. Školy by uvítaly DVPP s individuálními workshopy, v současnosti se jedná spíše o hromadné workshopy, které nezohledňují specifika prostředí dané školy. Otázkou je, jak efektivně zapojit a motivovat rodiče – jistou možností je zapojení externího odborníka – osvětová činnost u rodičů – jak je důležitá četba s dětmi. Vše výše zmíněné doplňuje potřeba sdílení dobré praxe, školy by potřebovaly rozšířit možnosti vzájemných návštěv a sdílení vlastních zkušeností, jak řeší podobné problémy i na jiných zařízeních. Školy mimo město Děčín by uvítaly pomoci se zajištěním dopravy do městské knihovny v Děčíně, případně rozšíření stávající spolupráce. Na závěr je vhodné zmínit systémové změny, po kterých školy v území volají – menší počet žáků ve třídách, vyjasnění dlouhodobé vize rozvoje školství od MŠMT a změna systému školní administrativy, který je velice zahlcující.

3.1.5 Další informace a postřehy k tématu

- Téma Čtenářské gramotnosti se prolíná téměř všemi dalšími předměty, především v rámci pochopení textu.
- Děti nerady čtou nahlas a nerozumí textu.
- Příčiny problémů na některých školách souvisejí se skladbou žáků, resp. rodičů, kteří se často stěhují a nekomunikují, což sabotuje veškerou činnost školy dítě učít.
- Děti doma nemají knihy, nemají co číst.
- U některých pedagogů se projevuje částečná rezignace a vyhoření.
- Doporučení atraktivních knih pro četbu: Neobyčejný kluk, Babička drsnačka.

3.2 Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

3.2.1 Co proběhlo dobře?

V území proběhla dobře (v některých případech doposud probíhá) realizace Šablon I, konkrétně DVPP v tématu matematické gramotnosti, dále tandemová výuka, vzájemná spolupráce, kluby zábavné logiky a deskových her. V rámci zavádění nových metod školy nejčastěji uváděly metodu Hejného, případně aplikace prvků této metody do běžné výuky. Mimo Hejného školy jsou využívány různé didaktické hry, badatelský přístup a praktická výuka (vazba na finanční gramotnost – nakupování), realizace projektových dnů, využití Montessori pomůcek a specifického softwaru (např. GeoGebra, Zlatka.ing.cz). Rovněž doučování žáků a zlepšování individuálního přístupu probíhá dobře, je hodnoceno školami jako velice přínosné a žáci dosahují lepších výsledků. Zástupci škol hodnotí poměrně kladně spolupráci v rámci jednotlivých škol a metodických sdružení. Hezkým specifickým územím je realizace Klubu nadaných žáků.

3.2.2 V čem byly školy úspěšné?

Snad každá škola v regionu se účastní matematických soutěží a olympiád a mnoho se může pochlubit výbornými výsledky svých žáků v okresních i krajských kolech (matematické a logické olympiády, soutěže Pangea, Klokánek, Kalibro, Odysea, Finanční svoboda apod.). Částečně se tak daří odbourávat nepodložený strach a zlepšovat vztah žáků k matematice. Jedním z často uváděných úspěchů škol jsou přípravy na Cermat testy a obecně příprava žáků na budoucí život a vzdělávání. Většina škol rovněž

kladně hodnotí vybavenost pomůckami a jejich úspěšnou aplikaci do běžné výuky, která jde ruku v ruce s realizací DVPP. Část škol nemá problém s dostatkem kvalifikovaného personálu, avšak tyto úspěchy jsou značně specifické a na jednotlivých školách se liší. Další úspěchy škol v této oblasti jsou spíše specifické pro jednotlivé školy, nikoliv pro celý region, jako je např. zavádění netradičních forem výuky, žákovské tržnice apod.

3.2.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

V tomto tématu lze identifikovat tři hlavní problémové oblasti. První je špatná percepce matematiky žáky, z ní plynoucí stres, nejistota a nízká motivace se učit. Školy se pokouší tento trend zlomit pomocí např. názorné a zábavné výuky, projektových dnů, soutěží a sebehodnocení žáků, avšak se jedná pouze o částečné úspěchy. Druhou oblastí je nízký počet, nebo absence kvalifikovaného personálu pro kvalitní výuku matematiky (podobná situace i v dalších předmětech jako je fyzika apod.), učitelé stárnou a mladých učitelů v těchto oblastech je velice málo. Třetí společnou oblastí je pouze částečně využívaný potenciál výuky matematiky napříč dalšími předměty, případně rozšíření využití informačních technologií. Dalšími zmiňovanými tématy je další realizace DVPP, rozvoj inovativních metod ve výuce a práce s dětmi, spolupráce s rodiči na nejen domácí přípravě, větší provázání matematiky na praktický život, finanční gramotnost a logické myšlení.

3.2.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Jak již bylo naznačeno v předchozí otázce, jeden z hlavních problémů v této oblasti je personální zajištění výuky matematiky, mnoho škol by potřebovalo pomoci obsadit kvalifikovaného pedagoga. V souvislosti s výukou žáků se SVP je v území jisté i potenciál pro uplatnění speciálního pedagoga (dyskalkulie), případně využití externího experta. Problémem je rovněž finanční zajištění a aktualizace materiálů, pomůcek a technologií na školách. Rozvoji matematické gramotnosti by rovněž pomohlo rozšíření možností sdílení dobré praxe mezi učiteli matematiky v regionu, např. prostřednictvím supervize, sdílení informací o praktické využitelnosti metod, užitečnosti jednotlivých DVPP a příklady dobré praxe. V rámci DVPP by některé školy uvítaly i jiné kurzy, než je Hejného metoda, která v současnosti u DVPP dominuje, a zajištění kvalitních školitelů.

3.2.5 Další informace a postřehy k tématu

- V rámci výuky matematiky je důležité časové rozvržení výuky pro udržení pozornosti žáka.
- Nejproblémovější jsou 6. a 7. třídy ZŠ.
- Studenti SŠ a VŠ nejsou motivovaní k učitelství – souvisí s nízkou prestiží pedagogického povolání.
- Jsou identifikovány velké rozdíly mezi školami, často je příčinou velmi různorodá skladba žáků mezi jednotlivými školami.

3.3 Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech – Inkluze

3.3.1 Co proběhlo dobře?

V rámci tématu inkluze probíhá dobře především spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (konkrétně SPC a PPP), případně přímo se speciální školou v Děčíně v rámci výměny zkušeností

a materiálů. V současné době již školy hodnotí zavádění inkluzivního vzdělávání lépe, situace se ve většině škol ustálila jak v rámci pedagogických sborů, tak v rámci třídních kolektivů. I přes prvotní problémy s asistenty pedagoga, je školy nyní hodnotí jako velký přínos v práci s dětmi se SVP. Školy získaly finance na obsazení této pozice, v některých případech dokonce na zapojení školního psychologa a speciálního pedagoga. Žáci jsou šetřeni, je jim poskytována podpora (v rámci podpůrných opatření) a jsou integrováni do běžných tříd, neúspěšným žákům se školy věnují v rámci doučování a plánů pedagogické podpory, v rámci možností území se daří zajistit úspěch každého žáka. Dochází i k pozitivním jevům solidarity mezi žáky. Rovněž je pozitivně hodnocen projekt města Děčín „Inkluze do škol“ a zřízení pozic koordinátorů inkluze.

3.3.2 V čem byly školy úspěšné?

Vzhledem k charakteru implementace inkluzivního vzdělávání (celkový proces v území podmíněný systémovou změnou) se samotné úspěchy škol ve většině případů shodují s předchozí otázkou. Za úspěch lze považovat probíhající včasnou diagnostiku v rámci spolupráce škol s SPC nebo PPP a z ní vyplývající pomoc žákům s PO. Integrace žáků se SVP do běžných tříd bývá obtížná, ale školám se této výzvě ve většině případů daří stavit úspěšně, rovněž spolupráce učitelů a asistentů je v současnosti hodnocena kladně. Školy dělají maximum pro své žáky a jejich rozvoj, díky PO mohou i integrování žáci zažít úspěch. Díky systému podpory do škol jde více finančních prostředků, není problém pořizovat speciální pomůcky, nebo na větších školách zajistit pozici asistenta pedagoga. Některé školy plně využívají na své škole psychologa i při konzultaci s rodiči.

Část škol jako svůj úspěch uvedla nastavení podpory nadaných žáků. Různou měrou úspěchu lze hodnotit spolupráci ZŠ s rodiči, některé lze do činnosti zapojit bezproblémově, avšak často se stává, že právě v případech, kdy je spolupráce s rodičem klíčová, rodič odmítá. Pozitivem je úspěšné začleňování cizinců do kolektivu.

3.3.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

Prostor pro zlepšení školy identifikují v několika oblastech. První je zlepšení individuálního přístupu, čemuž bohužel brání velký počet dětí ve třídách, obzvláště pokud je v třídě více dětí s vyšším stupněm PO. Další oblastí je zlepšení komunikace a spolupráce s některými rodiči integrovaných žáků. Dále zapojení speciálního pedagoga, psychologa, logopeda a dalších specialistů do činnosti školy. Je nutné realizovat osvětovou činnost nejen u rodičů, ale i v rámci motivace pedagogického sboru. Rovněž leckdy chybí kvalitní proškolení pro využívání spec. pomůcek. Značný prostor je vzhledem k deformaci inkluzivního přístupu právě v práci s nadanými a talentovanými žáky, jejich podpora a vedení (v současnosti převládá více podpora znevýhodněných žáků, méně podpora úspěchu všech žáků).

Pro školy je těžké, co by reálně mohly ze své strany zlepšit, často není příliš prostoru, škola je zavalena administrativou, rodiče mnohdy nespolupracují a chybí specializovaný personál. Za těchto podmínek školy v rámci inkluze dělají dle svých možností téměř maximum.

3.3.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

V rámci spolupráce s PPP by školám pomohly kratší termíny, systém je příliš zdlouhavý, komplikuje přijímání, zápisy a odklady. Pomohla by změna systému financování asistentů, je neustálý problém s jejich částečnými úvazky, kvůli čemu je velice obtížné sehnat kvalitní personál. V rámci personálního

obsazení leckde chybí jak finance na úvazky externích speciálních pracovníků (výše zmiňovaný speciální pedagog, psycholog apod.), tak samotní externisté, kteří by zaplnili poptávku v území. V oblasti mimo město Děčín školy projevují zájem o zapojení koordinátora inkluze do své školy (jedná se o městský projekt se zapojením pouze škol zřizovaných městem). Obzvláště v menších školách v regionu není dostatek prostředků na pomůcky a zajištění kontinuální činnosti asistentů pedagoga, o speciálních pozicích nemluvě.

Rozhodně by pomohlo v území další školení pro asistenty pedagoga (příklady dobré praxe, tipy do výuky, zvládání konfliktních situací, projevů zlosti a agrese u žáků). V rámci DVPP by školy potřebovaly seminář pro pedagogy na podporu nadaných žáků. Obecně podpora nadaných žáků pokulhává a je potřeba se na tyto žáky zaměřit a podporovat je. V území jsou potřeba DVPP k inkluzi zaměřená především na praxi, nikoliv pouze teorii, je nutná výměna zkušeností, sdílení dobré praxe – ukázky práce speciálního pedagoga/školního psychologa.

Velkou potřebou pro zlepšení stavu inkluze je snížení administrativní zátěže, legislativní podpory a snížení počtu žáků ve třídách (obzvláště v případě více žáků se SVP). Se zavedením inkluze školy pocítily značný nárůst byrokracie. V rámci škol s vyloučenými lokalitami v jejich spádové oblasti, školy potřebují zefektivnit a zrychlit řešení sociálních problémů (docházka a sociálně patologické jevy žáků), především ze strany OSPOD. Dále zajistit odbornou pomoc ze strany MŠMT, metodické vedení od MŠMT pro tvorbu ŠVP minimálních výstupů i pro ŠVP ZŠ. Není žádný celostátní metodik, který by ŠVP zaštiťoval a pedagogům na školách pomohl. Potřeba pomoci, jak pracovat ve třídě o 30 dětech s dětmi s LMP, nadanými a ostatními dětmi.

3.3.5 Další informace a postřehy k tématu

- Inkluze je vnímána v území především v rámci práce dětí se SVP.
- Některé školy měly před legislativními změnami vzhledem k složení žáků zkušenosti i před legislativní změnou. Tyto školy často uváděly, že jim naopak inkluze z pohledu školní administrativy jejich činnost více ztížila, než pomohla.
- Někde se psycholog příliš neosvědčil – individuální zkušenost.
- Školy identifikují velký nárůst dětí s PO.
- V současném pojetí některé školy inkluzi vnímají jako plýtvání potenciálu pedagogů i žáků.

3.4 Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech – Digitální gramotnost

3.4.1 Co proběhlo dobře?

Školy obecně hodnotí dobře digitalizaci ve výuce, technologie se staly běžnou součástí výuky. Vybavenost škol je většinou dobrá, školy disponují tablety, notebooky, stolními počítači, interaktivními tabulemi apod., byly zřizovány nové počítačové učebny a zlepšována konektivita školy. V rámci softwaru školy pracují s celou škálou výukových programů. Žáci se učí, jak pracovat s informacemi na internetu, v rámci informatiky žáci tvoří své projekty, prezentace, videa apod. V rámci projektů Šablon proběhly dobře aktivity s tématy ICT ve výuce.

Zajímavým specifikem je projekt PRIM s pilotní školou z území SO ORP Děčín a spolupráce s PF UJEP v projektu Podpora rozvíjení inforatického myšlení.

3.4.2 V čem byly školy úspěšné?

Ačkoliv byla dobrá vybavenost již zmíněna v otázce výše, jednoznačně lze považovat za úspěch, že se většinou daří školám v rámci finančních možností udržet své vybavení aktuální a funkční. Na některých školách využívají přímo svého zaměstnance zaměřeného na oblast IT, který tyto náležitosti zajišťuje. Úspěchem byla realizace několika projektů v tomto tématu a obecně zapojení škol do projektů EU, dále také implementace Ozobotů na prvním stupni ZŠ. Rovněž se školy účastní tematických soutěží jako je Bobřík informatiky, dále realizují vlastní kroužky programování apod. Úspěchem některých škol je obsazení kvalitních pedagogů, kteří se podílejí na inovaci tohoto vzdělávacího oboru na národní úrovni, probíhají školení i v rámci ČR. Hezkým indikátorem úspěchů ZŠ v digitálním rozvoji, je odchod žáků na SŠ – obory informatiky po absolvování základního vzdělání.

3.4.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

Vzhledem k neustálému vývoji technologií a náročnosti softwaru je potřeba neustálé aktualizace vybavení škol. Na některých školách je potřeba dokončit konektivitu budov a na většině škol není pedagog, který by zaštilil přímo rozvoj digitální gramotnosti. Možností by bylo na těchto školách využít externího odborníka. Rovněž by se mohlo realizovat další DVPP v oblasti ICT a jak efektivně využívat tyto pomůcky ve výuce informatiky, ale i napříč dalšími předměty. Vzhledem k finanční náročnosti rozvoje a aktualizace IT se nabízí alespoň u softwaru využití volně dostupných programů. I zde je prostor pro sdílení zkušeností a dobré praxe, který software se v jaké činnosti osvědčuje.

3.4.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Jedná se především o finanční zajištění rozvoje této oblasti, na aktualizaci HW a SW školy často samy nestačí, není systémové řešení. Pomohla by databáze SW pro školy zdarma, kterou by školy mohly využívat. Rovněž chybí vize a koncepce digitální gramotnosti, která by školy spojovala a podle níž by se školy mohly směřovat. Dále realizace dalšího vzdělávání ve využití nových produktů v oblasti ICT a předávání zkušeností mezi školami. Jak bylo zmíněno výše, školy potřebují pomoci s personálním zajištěním, nejsou kvalifikovaní pedagogové, jen opravdu málo lidí z oblasti IT jde učit. V území je velký zájem o pořízování Ozobotů a Bee-botů do škol.

3.4.5 Další informace a postřehy k tématu

- Vzhledem k produktové politice výrobců informačních technologií je v současné době potřeba aktualizace HW a SW cca každých 4 až 5 let.

3.5 Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech – Doplnující

3.5.1 Co proběhlo dobře?

Na základě šetření bylo velkým přínosem pro většinu škol realizování tzv. projektů zjednodušeného financování Šablony I v OP VVV. Díky šablonám na DVPP bylo na školách dobře nastaveno podporování pedagogických pracovníků v jejich profesním a odborném růstu, a to účastí pedagogů na akreditovaných odborných seminářích, workshopech a dalších vzdělávacích akcích zaměřených na rozvoj dovedností a kompetencí v daných tématech a na využívání efektivních vyučovacích metod.

Dobrý přínos měly i šablony na mentoring. Díky DVPP dobře probíhalo zavádění nových metod a forem do výuky na základě nových zkušeností a znalostí právě získaných v rámci Šablon I. Dobře proběhlo i zrealizování šablon v rámci Personální podpory – zavedení školního asistenta. V rámci této šablony byli zástupci škol spokojeni především se začleněním asistentů do procesu podpory zejména u žáků ohroženým školním neúspěchem. Dobře hodnocen byl i přínos speciálního pedagoga, který byl hodně nápomocný.

Dále se osvědčila šablona Doučování a příprava žáků na vyučování – především na 1. stupni ZŠ. Taktéž dobře proběhlo tandemové doučování (práce byla efektivnější – zpětná vazba od učitelů, čas na vysvětlení látky a klid, lepší výsledky dětí a žáků). Dobře byly hodnoceny šablony zaměřené na Kluby (čtenářský a zábavné logiky/deskových her). Dobře hodnoceno je tandemové vyučování, kde se prohloubila spolupráce mezi pedagogy. Dále setkávání rodičů s odborníkem na téma související s modernizací škol a vzdělávacího systému. Mnohé z dotazovaných škol dobře hodnotí zajištění IT technikou – díky vybavenosti, využitím počítačů a interaktivních dataprojektorů ve výuce. Dobře probíhá i síťování v rámci jednotlivých škol a spolupráce mezi spádovými školami. Zde dochází díky šablonám k dobrému propojování a sdílení zkušeností.

Realizace těchto projektů má dobrý přínos pro celé území. Na základě tohoto šetření lze jednoznačně konstatovat, že Šablony jako takové, proběhly velice dobře.

3.5.2 V čem byly školy úspěšné?

Školy byly především úspěšné v zavádění nových metod a forem do výuky na základě nových zkušeností a znalostí získaných v rámci Šablon I (viz předcházející bod) a na základě zajištění vybavenosti školy IT technikou – kdy byla tato technika využita přímo ve výuce díky počítačům a interaktivním dataprojektorům. Velký úspěch měly taktéž personální šablony, a to především aktivita Školního asistenta a jejich zapojení do výuky. Na základě této šablony a na základě šablony pro doučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem se mohli žáci ohrožení školním neúspěchem zlepšit v předmětech, ve kterých měli nedostatky. Velmi úspěšné bylo realizování šablon čtenářských klubů a klubů zábavné logiky a deskových her pro žáky ZŠ. Tyto aktivity vedou k rozvoji logického (ale i inforatického) a strategického myšlení žáků. Takto získané znalosti, dovednosti a kompetence se také promítají i do povinné složky vzdělávání žáka. Tyto aktivity získaly oblibu jak u žáků, tak u pedagogů. Úspěchem realizovaných šablon byla i aktivita pro tandemové vyučování, zde lze jednoznačně soudit, že tato aktivita prohloubila spolupráci pedagogických pracovníků ZŠ v oblasti podpory společného vzdělávání, rozvoje základních gramotností (ČG a MG) a rozvoje klíčových kompetencí. Díky spolupráci se zlepšila kvalita výuky, která měla pozitivní vliv na výsledky žáků, ale také především na pedagogy.

Dotazovaní respondenti celkově zhodnotili úspěšnou realizaci projektů Šablony I. a úspěšné ukončení realizovaných projektů. Jednoznačně tyto projekty přispěly k motivaci přípravy navazujícího projektu Šablony II.

3.5.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

Jak bylo sděleno všemi zástupci škol – vždy je co zlepšovat. Na základě šetření by rády školy zlepšovaly své pedagogické sbory v rámci DVPP, což jim umožňují navazující projekty zjednodušeného financování Šablony II. Většina z dotazovaných odpověděla na výše uvedenou otázku, že je nutné nadále zlepšovat a zařazovat do výuky nové metody v rámci matematické a čtenářské gramotnosti, a to právě

v návaznosti na zkušenosti z předešlých projektů Šablony I. V souvislosti s matematickou gramotností je potřeba motivovat žáky a změnit jejich postoj a vnímání matematiky jako takové. K tomuto účelu chtějí právě dotazovaní využít tandemové výuky, osobnostně sociálního a profesního rozvoje pedagogů ZŠ/ŠD/ŠK, vzájemnou spolupráci pedagogů ZŠ/ŠD/ŠK a dalších šablon na toto téma zaměřených.

Dotazovaní se shodují na rozšíření nabídky knih v rámci rozvoje čtenářské gramotnosti pro žáky a v pokračování ve čtenářských klubech, které se velmi osvědčily. Pro logické myšlení žáků a zároveň pro matematickou gramotnost je vhodné využití šablon pro realizace klubu zábavné logiky a deskových her. Samozřejmě je nutné tyto uvedené gramotnosti rozvíjet a podporovat i v jiných předmětech. Zároveň bylo některými respondenty navrženo zlepšení trávení času ve školním klubu, a to podporou nedigitální aktivity – čtení, hraní deskových her, větší využití zahradních prostor pro samotnou výuku. Nedílnou součástí pro zlepšení škol bude i čerpání šablony – extrakurikulární a rozvojové aktivity ZŠ, jedná se o kluby, projektové dny a především doučování žáků.

Předpokládá se, že přínosem pro zlepšení škol jak v návaznosti na žáky, tak v návaznosti na pracovníky školy, bude možnost čerpání aktivit pro školní družiny a školní kluby. Nedílnou součástí pro zlepšení je jednoznačně na školách podpora kariérového poradenství pro žáky. Zde se budou chtít školy zaměřit zejména na aktivity cílené na práci školního kariérového poradce a práci sociálního pedagoga. Zlepšení se zároveň očekává díky aktivitám zaměřeným na využití ICT - aktivity rozvíjející ICT v ZŠ, a to především zapojením ICT technika do výuky, ve zlepšení digitálních kompetencí pedagogů (DVPP) a dále v možnosti pořízení vybavení.

3.5.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Potřeby škol v jednotlivých aktivitách vyplývají již z výše uvedeného textu. V rámci obecné úrovně tématu šablon by školy uvítaly konzultace, metodickou pomoc s realizací a přípravou projektů Šablony II, snížení administrativní zátěže a více finančních prostředků na rozvoj školy. Dále rozšířit výběr šablon pro spec. školy – ne jenom DVPP. Pomoci zajistit personální obsazení (školní psycholog, speciální pedagog) a obecně naplnit realizaci plánovaných aktivit. Vyšší zapojení rodičovské veřejnosti do osobnostního rozvoje žáků.

3.5.5 Další informace a postřehy k tématu

- Vyjasnit funkci ředitele ZŠ. Většina respondentů se shoduje, že bylo by vhodné, aby byla pozice ředitele čistě manažerského charakteru.
- Ne všechny školy v území SO ORP Děčín realizují projekty Šablony.

3.6 Další témata dalších potřeb rozvoje škol

3.6.1 Co proběhlo dobře?

Spolupráce se zřizovatelem v oblasti investic do infrastruktury a rekonstrukcí školních budov, probíhají projekty na snižování energetické náročnosti budov. Vzdělávání cizinců, snížení počtu žáků ve třídách (není pravidlem ve všech školách v území) – došlo ke zkvalitnění výuky. Proběhlo DVPP, které pedagogy zajímá a probíhá individuálně dle potřeb jednotlivých pedagogů. Spolupráce v rámci projektu MAP

a Inkluze do škol. Dosavadní dobrá spolupráce mezi školami, obecními úřady a dalšími organizacemi, většinou probíhá dobře spolupráce i s rodiči. Daří se připravovat děti na další vzdělávání a budoucí život, v rámci možností zajištění kvalitního kariérového poradenství a využívání kariérového poradce.

3.6.2 V čem byly školy úspěšné?

Školám se daří úspěšně realizovat vlastní akce typu Akademie, Vánoční trhy, Projektové dny, Environmentální dílny, Den jazyků, Den pro mou třídu, Den finanční gramotnosti, Spaní ve škole, Masopust, Čarodějnice a mnoho dalšího. U některých těchto kulturních akcí dochází ke spolupráci s dalšími školami, zřizovatelem, nebo dalšími subjekty (např. NNO). Ve školách se daří budovat dobré klima školy, pro pedagogy, rodiče i žáky. Daří se naplňovat kapacity škol a vhodně prezentovat školu v očích veřejnosti. Školy žáky motivují k volnočasové činnosti – úspěchy hudební, výtvarné, ekologické. Daří se zajišťovat školní výlety a ozdravné pobyty. Zvyšuje se kvalifikovanost pedagogických sborů, zdárně se daří realizovat projekty Šablon.

3.6.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

Řešení bezbariérovosti ve spolupráci se zřizovatelem – některé projekty jsou připraveny, vzhledem k finanční náročnosti se čeká na vhodný dotační titul, v některých případech neumožňuje technické provedení budovy efektivní řešení bezbariérovosti. Kromě rekonstrukcí rovněž dovybavení tříd nábytkem, technologiemi a dalšími prvky. Na některých školách není personální zajištění ideální, chybí učitelé v některých kompetencích, chybí psychologové, speciální pedagogové apod. Dále již zmiňovaná podpora nadaných žáků a individuálního vzdělávání. Systém hodnocení žáků – zaměřený na skutečné potřeby žáků – orientace na tzv. budoucnost? Jaká bude? Skutečný vztah k environmentálním otázkám planety, problematice humanity a lidských práv.

3.6.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Podpořit síťování učitelů ve škole, městě, kraji, státu, EU a světě. Systémové změny v oblasti financování škol, snížení administrativní zátěže a snižování počtu dětí ve třídách, případně zvýšit kompetence škol a ředitelů. Problém v současném systému financování se projevuje nejvíce u malých škol. Pomoc od státu/kraje v rámci digitálních technologií, vyjednání množstevní slevy pro zařízení. Využívání terénních pracovníků pro práci s rodiči (především v rámci vyloučených lokalit) v rámci motivace a osvěty. Školy potřebují pomoci s přípravou a realizací projektů (např. uvedených v SR MAP a akčních plánech) a s personálním zajištěním. Rovněž chybí prostory pro hřiště a výukové plochy. Významnou potřebou škol je zajištění personálního obsazení kvalitními pedagogy, tento problém se týká především technických a přírodovědných oborů, dále chybí psychologové, speciální pedagogové, ale také pomocný personál – asistentky, sekretářky, školníci, topiči apod. V rámci pedagogického sboru by rovněž pomohl mentoring a koučink.

3.6.5 Další informace a postřehy k tématu

- Problematické zapojení asistentů – rodiče pomoc odmítají, často se stěhují, práce bývá v problémových lokalitách neudržitelná.

4 ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

V rámci území SO ORP Děčín se zapojily obě ZUŠ zapojené v projektu MAP II pro SO ORP Děčín. Školy vypracovávaly sebereflexi v tématech:

- 1) Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka – Volitelná oblast pro ZUŠ
- 2) Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka – Volitelná oblast pro ZUŠ
- 3) Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech – Specifika vzdělávání v ZUŠ
- 4) Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech – Doplňující
- 5) Další témata dalších potřeb rozvoje škol

Se zodpovězením následujících otázek:

- 1) Co proběhlo dobře?
- 2) V čem byly školy úspěšné?
- 3) V čem by se mohly zlepšit?
- 4) V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

V pracovních listech byl vyhrazen prostor pro další informace k danému tématu a prostor pro poznámky člena RT, který v rámci tvorby sebereflexe škole případně asistoval. Vzhledem k nízkému počtu ZUŠ jsou v rámci agregovaných dat uvedeny celkové informace od obou subjektů.

4.1 Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

4.1.1 Co proběhlo dobře?

V rámci literárně dramatického oboru se žáci seznamují s texty, zlepšují tak slovní projev a práci s textem (próza, poezie, básnická tvorba). Spolupráce mezi ZUŠ probíhá dobře i mimo region. Vybavenost pomůckami není problémem.

4.1.2 V čem byly školy úspěšné?

Za úspěchy škol lze považovat úspěchy jejich žáků v soutěžích, recitací a vlastní tvorbě. V rámci výuky je pracováno s encyklopediemi a nahrávkami, žáci se učí moderovat, pracovat s hlasem, artikulovat apod.

4.1.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

V rámci personálního obsazení LDO – zapojení herce s praxí.

4.1.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Pomoci s obsazením externího odborníka v rámci LDO – viz výše.

4.1.5 Další informace a postřehy k tématu

- Pozn. tato oblast byla pro ZUŠ volitelná.

4.2 Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

4.2.1 Co proběhlo dobře?

Ačkoliv se ZUŠ přímo na rozvoj matematické gramotnosti nezaměřují, lze považovat dílčí činnost u konkrétních oborů za přínosnou pro rozvoj. Např. aplikace geometrických prvků v rámci výtvarného oboru, zlomky v hudebním oboru – v rámci označení taktu, akustika, temperované ladění, vibrace – rozvoj fyzických principů a matematiky.

4.2.2 V čem byly školy úspěšné?

Viz výše, jedná se o průřezové téma.

4.2.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

Vzhledem k průřezovému tématu se nedá identifikovat konkrétní prostor pro zlepšení.

4.2.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Vzhledem k průřezovému tématu se nedá identifikovat konkrétní potřeba školy. Avšak v rámci učebny pro bicí nástroje – odhlučení – problém sehnat experta pro profesionální řešení.

4.2.5 Další informace a postřehy k tématu

- Pozn. tato oblast byla pro ZUŠ volitelná.

4.3 Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech – Specifika vzdělávání v ZUŠ

4.3.1 Co proběhlo dobře?

Aplikace legislativních změn – vypracování IVP pro žákyni s podpůrným opatřením. Dobře probíhá spolupráce s dalšími subjekty – ZOO Děčín, Magistrát města Děčína, DDM, Kulturní dům Střelnice, Městské divadlo, Synagoga, ostatní ZUŠ, ZŠ, MŠ v okrese, Městská knihovna Děčín, Okresní muzeum, Okresní archiv, Zámek Děčín, Česká filharmonie, svaz Sokolů, MAP Děčín, Střední škola Libverda, Centrum Pivovar, Konzervatoř Teplice, Děčínský symfonický orchestr, ZUŠ Žirovnice, PPP. V rámci kolektivní výuky pracují pěvecké sbory, kapely a flétnový soubor. Daří se zachovat pravidelné veřejné akce školy, v souvislosti s kolektivní výukou pořádat i jejich samostatné koncerty. Pořádají se víkendová soustředění, pravidelně se účastní soutěží ZUŠ i ostatních. Pro školy a školská zařízení z okolí pořádá ZUŠ výtvarnou a pěveckou soutěž.

4.3.2 V čem byly školy úspěšné?

Účast a přední umístění žáků na uměleckých soutěžích: soutěž ZUŠ, Karlovarská růžička, Skřivánek, Mezinárodní hudební festival v České Kamenici, soutěž Svazu hudebníků ČR, Prague Junior Note, Dětská scéna, Přehlídka talentů, Litte Star, Broumovská klávesa, Beethovenovy Teplice; přijetí desítek žáků na střední a vysoké školy s uměleckým zaměřením; aktivní podíl na kulturním dění v městě Děčín a okolí prostřednictvím účasti a pořádání vystoupení žáků hudebního a dramatického odd. a výstav prací žáků výtvarného oddělení. Žáci výtvarného oboru jsou úspěšní při talentových zkouškách na školy

výtvarného zaměření. Daří se postupně pořizovat vybavení pro kapely i individuální výuku i výtvarný obor, pravidelně je doplňován notový archiv.

4.3.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

Personální obsazení – zástupy za MD, nový pedagog na dechové nástroje (odchod do důchodu), částečné několikadenní úvazky oslabí interní a pedagogický život školy. Rezervy jsou v účasti pedagogů na akcích dalšího vzdělávání, ale to souvisí i s nabídkou NIDV, která se v posledních letech pro ZUŠ zlepšila, ale stále má rezervy. V souvislosti s kolektivní výukou je to výrazné prostorové omezení, které neumožňuje konat interní akce ve škole bez odpadání výuky (koncertní salonek je využíván jako zkušebna kapel a pěveckých sborů, průchod je přes třídu hudební nauky, takže výuka nebo akce se nemohou konat paralelně). Zároveň naplněnost individuálních tříd neumožňuje nabídnout nová studijní zaměření (např. Hra na bicí nástroje). Zlepšit návštěvnost hudební nauky (tj. výuka hudební teorie) – velké procento uvolněných žáků z časových důvodů, v některých případech zlepšit spolupráci s rodiči.

4.3.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Zajistit rozšíření prostor – např. v České Kamenici přestěhováním městské knihovny ze zadního traktu školy. V rámci inkluze a podpory každého žáka mít možnost podpořit právě nadané žáky. V případě potřeby zajištění personálu.

4.3.5 Další informace a postřehy k tématu

- U talentovaných žáků, kteří se chtějí věnovat uměleckému směru profesionálně, je samozřejmostí konzultace na konzervatoři nebo spolupráce s uměleckými školami výtvarného zaměření (během studia u nás, alespoň 1x ročně návštěva školy s dílnou).

4.4 Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech – Doplnující

4.4.1 Co proběhlo dobře?

Šablony nebyly v rámci ZUŠ doposud realizovány, není možné tuto oblast hodnotit.

4.4.2 V čem byly školy úspěšné?

Šablony nebyly v rámci ZUŠ doposud realizovány, není možné tuto oblast hodnotit.

4.4.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

Využití projektů OP VVV, orientace v problematice.

4.4.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Konzultace, pomoc s přípravou žádosti a sdílení dobré praxe.

4.4.5 Další informace a postřehy k tématu

- n/a

4.5 Další témata dalších potřeb rozvoje škol

4.5.1 Co proběhlo dobře?

Rekonstrukce a zkvalitnění budovy, konektivita, modernizace nábytku. Změny v souvislosti se zavedením GDPR. Spolupráce s Nadačním fondem Děti a rodina, Nadačním fondem Livie a Václava Klausových – financování školného pro sociálně znevýhodněné žáky.

4.5.2 V čem byly školy úspěšné?

Viz předchozí otázka. Zvýšení bezpečnosti školy.

4.5.3 V čem by se mohly školy zlepšit?

Naplnění kapacity školy, ale také rozšiřování do dalších prostor. Revize elektřiny a zlepšení některých prvků budovy.

4.5.4 V čem potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit?

Zvýšit znalost pedagogů v oblasti drobných oprav hudebních nástrojů – chybí semináře, školení, kurzy na toto téma. Personálně zabezpečit literárně dramatický obor – chybí kvalifikovaní zájemci. Pomohla by větší propagace akcí škol. Zajistit partnera pro zbudování univerzity III. věku (financování, vypracování projektu, organizace). Metodická pomoc při Šablonách (viz výše). Bezplatné zapůjčení prostor pro výuku k doplnění nevyužité kapacity žáků, pro jejichž výuku již nemáme prostory. DVPP – zajistit prostřednictvím šablon školitele pro celý kolektiv pedagogů, který by provedl školení v budově školy (téma pro všechny pedagogy, např. hlasová technika, poruchy učení a chování, osobnostní rozvoj).

4.5.5 Další informace a postřehy k tématu

- n/a

5 POTŘEBY DLE PRACOVNÍCH SKUPIN MAP II:

PS pro Rovné příležitosti:

- Obecně se všechny školy potýkají s nedostatkem kvalitních a kvalifikovaných pedagogických pracovníků (učitelé, asistenti). Chybí speciální pedagogové, psychologové, učitelé odborných předmětů, zejména přírodních věd a jazyků. Školy ve vyloučené lokalitě nebo školy vyučující vyšší počet žáků z rodin se ztíženými životními podmínkami, jinými kulturními podmínkami apod. jsou na tom nejhůř. Nových zájemců učit je málo a často nejsou na realitu připraveni. Stává se, že jsou zaskočení, že by měli mít na hodinu několik různých příprav, aby mohli pracovat individuálně.
- Dalším problematickým jevem je velká migrace žáků v některých lokalitách. Není ojedinělé, že žáci vystřídají během 1 školního roku i 5 základních škol. Tito žáci mají vysokou absenci, v každé škole je jiný vzdělávací program, učivo nemusí navazovat, žáci ho neznají, nedoplňují a ani nemají zájem.
- V poslední době přibýly kromě cizinců do České republiky i rodiny vracející se po mnohaletém pobytu z Velké Británie. Tito žáci nemají navíc dostatečnou pojmovou výbavu. Domluví se, český jazyk znají, ale slovní zásoba aktivní i pasivní je velmi malá. Žáci jsou vřazeni do tříd dle počtu splněných let v zahraniční škole, ale jejich úroveň vzdělání tomu neodpovídá. Problémy nejsou jen v českém jazyce, kdy neumí číst a psát, ale nemají znalosti ani v matematice a naukových předmětech. Situaci by mohly vyřešit „třídy pro vyrovnání rozdílů mezi vzdělávacími programy“.
- Takové třídy či skupiny lze legislativně zřídit, ale opět chybí finance a pedagogové. Ideální by bylo vytvoření skupiny ne po ročnících, ale např. pro 1. a 2. stupeň.
- Dlouhodobě narůstá počet žáků s problémy s chováním. A to nejen žáků, kteří mají diagnostikovanou poruchu chování, ale i žáků bez potřebného vyšetření. Doporučení poradenského pracoviště problematiku neřeší. Pravomoc škol jsou omezené, přesto jsou často odkázány samy na sebe. Opět chybí podpora, nejsou psychologové, kteří by mohli pracovat s žáky, ale i s celými rodinami.

PS pro rozvoj matematické gramotnosti:

- Za MŠ pokračovat v dalším vzdělávání ve všech oblastech – zejména oblasti zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí v MŠ, logopedie, individualizace a rozvoj dílčích kompetencí u dětí v posledním roce předškolní docházky, inkluze – specializovaná školení.
- Podpora začínajících pedagogů MŠ – reakce na nedostatek pedagogických pracovníků pro PV – v souvislosti s plánovanou změnou financování regionálního školství (PH max).
- V MŠ – vytvářet „matematické“ koutky pro zvědavé děti – vhodné pomůcky.
- V ZŠ – změnit myšlení a přístup pedagogů ke školnímu vzdělávacímu programu, k metodám a formám práce, pracovat na motivaci žáků, způsobu hodnocení žáků.
- Dát větší prostor pro matematizaci situací, vyvozování/uvážování, budování představivosti.
- Propojovat poznatky co nejvíce s praxí.
- Využít potenciál digitálních technologií.
- Vytvoření odborné metodické skupiny matematika (pravidelná sezení) a možnost sdílení příkladů dobré praxe, propojit matematiky daného regionu a mezi regiony navzájem.
- Možnost dělení některých hodin matematiky.
- Pracovat cíleně s matematickou gramotností v rámci ostatních předmětů.
- Zavedení např. samostatného předmětu Finanční gramotnost – aplikace matematiky v praxi.

- Bližší spolupráce učitelů SŠ a ZŠ.
- Bližší spolupráce s VŠ (Děčín i Ústí) – zajímavé přednášky pro žáky, motivační hodiny, aplikace matematiky v praxi.

PS pro rozvoj čtenářské gramotnosti:

- Jednou z hlavních potřeb je rozšíření možností sdílení dobré praxe – školám chybí se podívat jinam na šikovné pedagogy, fyzicky přijít do škol, zažít atmosféru hodiny, ne pouze teoretické přednášky a školení.
- Potřebou území je nalézt kantory, kteří by svou dobrou praxi a realizované metody sdíleli s ostatními. Někteří výborní pedagogové nechtějí sdílet a pouštět pozorovatele do svých hodin, avšak situace se zlepšila s příchodem asistentů (lidé se více otevřeli, pedagogové si zvykají, že nejsou v hodinách sami).
- V oblasti sdílení je problémem suplování v malotřídních školách.
- Potřebou je rovněž zajištění kvalitních lektorů.
- Aktuálnost a zohledňování dnešních trendů ve výuce – motivace a soustředění se na význam textu, ne opakování encyklopedických znalostí. Infografika – porozumění informací i mimo psaný text (obrazy, tabulky). Práce s digitálním textem i v rámci komunikace (děti využívají v praxi krátké texty).

PS pro financování:

- Školy potřebují pomoci v zajištění finančních prostředků: na celkovou rekonstrukci budov, rekonstrukci jednotlivých učeben a venkovních prostor, vytvoření školních dílen nebo na jejich vybavení (3D tiskárna, keramická pec, strojní vybavení, materiál pro výroby žáků...).
- Je potřeba pomoci s organizováním ukázek dobré praxe a s realizací výměn zkušeností mezi jednotlivými školami.
- Situaci v některých školách ztěžuje systém dotací, který by měl být jednodušší (od podání žádosti až po vyúčtování).
- Rovné příležitosti a inkluze: doučování žáků ohrožených školním neúspěchem, začleňování žáků s nejrůznějšími omezeními, ale je také potřeba, aby se školy zaměřovaly na žáky talentované a nadprůměrné. V řadě škol probíhá dobře spolupráce s asistenty pedagoga (musí se vytvářet aktivní spolupráce: učitel - asistent - rodina).
- Je potřeba vybavit školy více pomůckami (i speciálními) a programy. V některých školách by bylo potřeba zajistit speciálního pedagoga, školního psychologa či logopedického asistenta. Zlepšit by se mohla i bezbariérovost některých školských zařízení (někde souvisí s celkovou potřebou rekonstrukce).
- Zajistit finanční pomoc na zaplacení různých pracovníků (logopedických asistentů, speciálních pedagogů, školních psychologů), jejichž financování je nestabilní a je potřeba, aby bylo dlouhodobé. Dále školy potřebují pomoci při hledání asistentů pedagoga, speciálních pedagogů, školních psychologů, kterých je potřeba mnoho, ale je jich nedostatek.
- Školy potřebují finanční prostředky na zajištění bezbariérovosti školy nebo vybavení školy (od obnovy počítačového vybavení, přes vybavení odborných učeben až po školní jídelnu a kuchyň). Chybí jim také možnost finančně ocenit vedoucí zájmových kroužků nebo zajištění IT odborníka na správu počítačů.

6 ZÁVĚR

V rámci realizace podaktivity 2.7 – Podpora škol v plánování, se do vypracování Sebereflexe školy/Popisu potřeb zapojilo 48 (dle RED_IZO) z celkových 49 škol. V rámci rozdělení zařízení dle IZO se jedná o 35 z celkových 36 mateřských škol, 27 z celkového počtu 28 základních škol a obě základní umělecké školy v území. Do šetření se v této vlně dotazování nezapojil i přes snahu realizačního týmu jeden subjekt (složený z MŠ a ZŠ). I přes tento nedostatek soudíme, že tento agregovaný výstup dostatečně popisuje stav území SO ORP Děčín v požadovaných tématech.

Samotné šetření probíhalo od ledna 2019 do března 2019. Fyzicky bylo navštíveno celkem 39 škol v území, s ostatními školami byla podaktivita konzultována prostřednictvím telefonické a emailové komunikace. Tyto aktivity byly doplněny dvěma workshopy s pedagogickým sborem (v rámci ZŠ a MŠ Benešov nad Ploučnicí a ZŠ a MŠ Březová, Děčín). Po ukončení sběru informací byl vypracován tento Agregovaný popis potřeb škol, který byl představen pracovním skupinám na společném setkání členů realizačního týmu a pracovních skupin dne 9. 5. 2019. Tento dokument pracovní skupiny dále doplňovaly do 9. 6. 2019. Po zpracování doplňujících informací byl finální Agregovaný popis potřeb schválen na 17. Jednání realizačního týmu MAP II dne 26. 6. 2019.

V rámci potřeb škol byly identifikovány některé průřezové problémové oblasti/příčiny, procházející napříč sledovanými tématy.

- 1) Finance – chybí finance téměř ve všech tematických oblastech vzdělávání v území, situace se lepší díky realizaci projektů OP VVV a možnostem příspěvků na žáky s PO.
- 2) Spolupráce s rodiči – v rámci školy spolupracuje především jen aktivní část rodičů. Problémem jsou rodiče, kteří nechtějí vůbec spolupracovat, jedná se často o rodiče dětí, kde by spolupráce se školou byla více než prospěšná.
- 3) Personální zajištění – v některých případech se nejedná ani tak o finanční problém, ale spíše o fyzickou absenci kvalitního personálu v území. Chybí někteří učitelé (v oblasti matematiky, fyziky, IT) a některé speciální pozice (spec. pedagog, psycholog apod.).
- 4) DVPP – školy často uvádějí problematickou orientaci v nabídce kurzů DVPP (zájem o DVPP s vazbou na konkrétní praxi, nikoliv jen teorii).
- 5) Administrativní zahlcenost škol.
- 6) Zahlcenost území a překryv více projektů s tématy vzdělávání v území.
- 7) Specifika spádových oblastí do jisté míry určují charakter školy, jedná se především o výskyt sociálně vyloučených lokalit.
- 8) Problematická pozice speciálních škol v rámci systému inkluzivního vzdělávání.

Závěrem by bylo vhodné poděkovat všem zapojeným subjektům v rámci realizace této podaktivity. Uvědomujeme si značnou časovou náročnost kvalitního zpracování vlastní sebereflexe školy a doufáme, že tato tvorba byla pro samotné školy přínosná v rámci vlastního sebehodnocení. Jako pro nás bylo přínosné získat cenné informace o stavu a potřebách škol v rámci dílčích gramotností, kompetencí a rozvoje žáků a především mít možnost nahlédnout do školních zařízení a nehledět na vzdělávání pouze prostřednictvím dotazníků a statistických dat.